

אודות ספריית וינר

ספריית וינר החלה את דרכה בשנות העשרים של המאה הקודמת. ד"ר אלפרד וינר, גרמני יהודי, שב לגרמניה בשנת 1919 לאחר שלחם במלחמת העולם הראשונה והזדעזע מן העלייה החדה באנטישמיות בקרב הימין הפוליטי במדינה, אשר האשים את היהודים בתבוסה במלחמה.

ד"ר וינר הצטרף למאבק נגד האנטישמיות בשיתוף עם "האיגוד המרכזי של אזרחים גרמנים יהודים" (Central Association of German Citizens of Jewish Faith), ופעל באמצעות כתיבה, שדולנות והתבטאויות פומביות. החל משנת 1925, השנה שבה פרסם היטלר את הספר "Mein Kampf", חש וינר כי המפלגה הנאצית מסוכנת ליהודים יותר מכל מפלגה אנטישמית אחרת. בעקבות זאת הוא ייסד ארכיון שמטרתו לאסוף מידע על הנאצים, ואשר שימש בסיס למסעות פרסום שנועדו להחליש את השפעתם.

בשנת 1933 נמלטו ד"ר וינר ומשפחתו מגרמניה והתיישבו באמסטרדם. הארכיון הראשון הושמד ככל הנראה, אולם באותה שנה הקים וינר את ה-JCIO (Jewish Central Information Office), על פי בקשתם של "ועד שליחי הקהילות של יהודי בריטניה" (Board of Deputies of British Jews) ושל "אגודת אחים" הבריטית (Anglo-Jewish Association). ה-JCIO המשיך למעשה את עבודתו של הארכיון הקודם.

בעקבות פוגרום "ליל הבדולח", שהתחולל בנובמבר 1938, החליט וינר להעביר את הארכיון לבריטניה. ההעברה התבצעה בקיץ 1939, והארכיון נפתח מחדש בד בבד עם פלישת גרמניה הנאצית לפולין. לאורך המלחמה שימש ה-JCIO את ממשלת בריטניה במאבק נגד המשטר הנאצי. במרוצת הזמן החלו רבים לכנות את הארכיון "הספרייה של ד"ר וינר", וכך קיבל האוסף את שמו הנוכחי.

לאחר תום המלחמה סייעה הספרייה לתביעה במשפטי נירנברג, החלה באיסוף עדויות מוקדמות של ניצולים ותרמה להתפתחותם של לימודי השואה בתור תחום מחקר אקדמי. כיום ממשיך האוסף של ספריית וינר להתרחב, והוא אחד האוספים המקיפים והנחשבים בעולם בנושא השואה. בשנת 2011 עברה הספרייה לבניין חדש בכיכר ראסל, ובמימון ה-"Heritage Lottery Fund" החלה ליישם תכנית אשר מטרתה להקל את הגישה לאוסף ולפתוח אותו לציבור הרחב.